

Principis generals de la política corporativa de prevenció del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme i de gestió de les sancions i contramesures financeres internacionals del Grup CaixaBank

[Setembre 2021]

Contingut

1. Introducció	3
1.1. Antecedents	3
1.2. Concepte del risc de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme i sancions	3
1.3. Objectiu	4
2. Àmbit d'aplicació	5
3. Marc normatiu. Normativa i estàndards d'aplicació	6
4. Marc de gestió de PBC/FT i sancions	7
4.1. Avaluació de riscos	7
4.2. Diligència deguda	7
4.3. Detecció, control i examen d'operacions	9
4.4. Comunicació d'operativa sospitosa	9
4.5. Control de llistes de sancions i comunicació de deteccions	9
4.6. Retenció de la documentació	10
4.7. Formació	10
4.8. Gestió consolidada del risc	10

1. Introducció

1.1 Antecedents

Caixabank, SA (d'ara endavant, "CaixaBank"), com a societat capçalera de les empreses que conformen el seu grup (d'ara endavant, el "Grup" o el "Grup CaixaBank", indistintament), està fermament compromesa amb la prevenció del blanqueig de capitals i la prevenció del finançament d'activitats terroristes (d'ara endavant PBC/FT), i amb el compliment dels programes de sancions i contramesures financeres internacionals (d'ara endavant, "sancions"), per la qual cosa promou activament l'aplicació dels estàndards més alts internacionals en la matèria.

La criminalitat financera és un fenomen universal i globalitzat que s'aprofita de la desaparició de barreres comercials i de la internacionalització de l'economia per a la seva materialització. La lluita contra aquest fenomen requereix i exigeix una resposta coordinada de la comunitat internacional en general i del sector financer en particular, per evitar ser utilitzats amb finalitats il·lícites de manera inadvertida i involuntària.

1.2 Concepte del risc de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme i sancions

Als efectes de la interpretació i aplicació d'aquests Principis, s'entén per:

Blanqueig de capitals

- La conversió o la transferència de béns, tot i saber que aquests béns procedeixen d'una activitat delictiva o de la participació en una activitat delictiva, amb el propòsit d'ocultar o encobrir l'origen il·lícit dels béns o d'ajudar persones que estiguin implicades a eludir les conseqüències jurídiques dels seus actes.
- L'ocultació o l'encobriment de la naturalesa, l'origen, la localització, la disposició, el moviment o la propietat reals de béns o drets sobre béns, tot i saber que aquests béns procedeixen d'una activitat delictiva o de la participació en una activitat delictiva.
- L'adquisició, la possessió o la utilització de béns, a posta, en el moment de la recepció d'aquests, que procedeixen d'una activitat delictiva o de la participació en una activitat delictiva.
- La participació en alguna de les activitats esmentades als paràgrafs anteriors, l'associació per cometre aquest tipus d'actes, les temptatives de perpetrar-les i el fet d'ajudar, instigar o aconsellar algú per fer-les o facilitar la seva execució.

S'entén per béns procedents d'una activitat delictiva tot tipus d'actius l'adquisició o la possessió dels quals tingui el seu origen en un delictes, tant materials com immaterials, mobles o immobles, tangibles o intangibles, així com els documents o els instruments jurídics, independentment de la seva forma, incloses l'electrònica o la digital, que acreditin la propietat d'aquests actius o un dret sobre aquests, amb inclusió de la quota defraudada en el cas dels delictes contra la Hisenda Pública.

Es considerarà que hi ha blanqueig de capitals encara que les activitats que hagin generat els béns s'hagin

desenvolupat en el territori d'un altre Estat.

Finalment, cal assenyalar que en el procés de blanqueig de capitals se solen distingir les fases següents:

1. **Col·locació o ocultació:** introducció dels diners en efectiu procedents d'activitats delictives en els circuits financers o canvi a un actiu diferent.
2. **Acumulació:** realització de traspassos o moviments entre diferents productes o serveis d'una jurisdicció o de diferents jurisdiccions a fi de fraccionar, acumular, ocultar, traslladar els imports i dipositar-los en jurisdiccions menys rigoroses en les investigacions sobre l'origen de les fortunes o en comptes en què l'origen dels diners tingui una aparença legal, o realització d'altres transaccions que impedeixin rastrejar-ne l'origen real.
3. **Integració:** incorporació dels capitals en el sistema financer sota una aparença de legitimitat.

Les entitats i societats del Grup CaixaBank poden ser utilitzades en qualsevol fase d'aquest procés, però fonamentalment en la fase de "col·locació", per la qual cosa cal adoptar les mesures de control intern necessàries per gestionar aquest risc.

Finançament del terrorisme

El subministrament, el dipòsit, la distribució o la recollida de fons o béns, per qualsevol mitjà, de manera directa o indirecta, amb la intenció d'utilitzar-los o amb el coneixement que s'utilitzaran, íntegrament o en part, per a la comissió de qualsevol dels delictes de terrorisme tipificats a la normativa penal aplicable.

Es considerarà que hi ha finançament del terrorisme encara que el subministrament o la recollida de fons o béns s'hagi desenvolupat en el territori d'un altre Estat.

Programes de sancions i contramesures financeres internacionals

Instrumentos de naturalesa política, diplomàtica o econòmica utilitzats per països i organismes internacionals o supranacionals amb la finalitat d'implantar mesures restrictives que impedeixin les violacions del dret internacional, dels drets humans o dels drets i les llibertats civils.

1.3 Objectiu

Aquest document té com a objectiu recollir els principis i les premisses que regulen el risc de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme (d'ara endavant, BC/FT) i sancions.

El propòsit d'aquests Principis generals de la política corporativa de PBC/FT i sancions (d'ara endavant, els "Principis") és establir un marc de compliment a escala de Grup que totes les societats han d'aplicar en l'exercici de les seves activitats, els seus negocis i les seves relacions, tant nacionalment com internacionalment, per prevenir el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, així com per complir els diferents programes de sancions i contramesures financeres internacionals que resultin aplicables.

2. Àmbit d'aplicació

Aquests Principis tenen caràcter corporatiu. En conseqüència, els principis d'actuació definits són aplicables a totes les societats del Grup CaixaBank que realitzin alguna de les activitats incloses en el seu abast. Els òrgans de govern d'aquestes societats adoptaran les decisions escaients per tal d'integrar les disposicions d'aquests Principis, tot adaptant, seguint el principi de proporcionalitat, el marc de govern a la idiosincràsia de la seva estructura d'òrgans de govern, comitès i departaments, i els seus principis d'actuació, metodologies i processos a allò que descriu aquest document.

Aquesta integració podrà suposar, entre altres decisions, l'aprovació d'una política pròpia per part de la societat. L'aprovació serà necessària en aquelles societats que precisin adaptar el que disposen aquests Principis a les seves especificitats pròpies, ja sigui per matèria, per jurisdicció o per rellevància del risc a la societat. En aquest supòsit, la funció de Compliance de CaixaBank, atès el seu caràcter corporatiu, vetllarà per l'alineament d'aquestes polítiques amb la política corporativa i per la consistència a tot el Grup CaixaBank.

D'altra banda, en aquells casos en què les activitats de control i gestió del risc de la societat es facin directament des de CaixaBank, ja sigui per materialitat del risc a la societat, per raons d'eficiència o perquè la societat hagi externalitzat a CaixaBank la gestió operativa d'aquest risc, els òrgans de govern de les societats afectades prendran coneixement de l'existència d'aquesta política corporativa i de la seva aplicació a les societats esmentades.

3. Marc normatiu. Normativa i estàndards d'aplicació

Aquests Principis es regiran pel que preveu la normativa aplicable vigent, així com per aquella que la modifiqui o substitueixi en el futur. En concret, en la data de l'elaboració dels Principis, la normativa vigent aplicable a la matriu del Grup és la següent:

- Llei 10/2010, de 28 d'abril, de prevenció del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme.
- Reial decret 304/2014, de 5 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 10/2010, de 28 d'abril, de prevenció del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme.

En el cas de societats subjectes a jurisdiccions estrangeres o normativa sectorial complementària, les polítiques i els procediments que aquestes societats desenvolupin tindran en compte, a més de la seva normativa pròpia, les obligacions a escala consolidada contingudes a la normativa assenyalada anteriorment mentre no siguin contradictòries amb els requisits específics de la jurisdicció o normativa sectorial corresponent.

Finalment, a cadascuna de les societats del Grup es desenvoluparan les normes, les guies o els procediments que siguin necessaris per a la implementació, l'execució i el compliment correctes d'aquests Principis.

4. Marc de gestió de PBC/FT i sancions

Els principis i estàndards més importants que constitueixen el marc de prevenció que aquests Principis regulen són:

1. Avaluació de riscos
2. Diligència deguda
3. Detecció, control i examen d'operacions
4. Comunicació d'operativa sospitosa
5. Control de llistes de sancions i comunicació de deteccions
6. Retenció de la documentació
7. Formació
8. Gestió consolidada de riscos

4.1 Avaluació de riscos

L'exposició de les societats del Grup als riscos de blanqueig de capitals, finançament del terrorisme i sancions està directament relacionada amb el tipus de negoci o activitat, els productes comercialitzats, els serveis prestats, els canals de comercialització, la tipologia i les característiques dels clients i les jurisdiccions en què operin.

Per tal de mantenir un marc adequat de control i prevenció amb un enfocament basat en risc, les societats del Grup han de ser categoritzades segons el seu nivell de risc de manera que es garanteixi l'aplicació del grau de supervisió més gran en aquelles societats, segments, canals, jurisdiccions o productes que presentin un nivell de risc més elevat.

4.2 Diligència deguda

La política d'admissió de clients i les mesures de diligència deguda no podran suposar en cap cas la vulneració de drets a les jurisdiccions on la societat del Grup dugui a terme les seves activitats.

La política d'admissió de clients és dinàmica i estableix un marc de compliment en l'àmbit de Grup que podrà variar en funció del nivell de risc de determinats segments o activitats segons es derivi de la seva exposició al risc en cada moment. La política d'admissió ha de complir els estàndards internacionals i el principi de "Coneix al teu Client" (també conegut per les sigles en anglès KYC, Know Your Customer), amb un focus especial a garantir que es disposa en tot moment d'un bon coneixement del client i les seves activitats.

El principi de Know Your Customer i les polítiques de diligència deguda s'aplicaran sempre amb un enfocament basat en el risc, i asseguraran que les mesures aplicades són adequades al risc subjacent de blanqueig de capitals, de finançament del terrorisme o de sancions.

Classificació de clients. Els clients de les societats del Grup han de ser segmentats i classificats en funció del risc com a element que permeti el disseny de les mesures preventives i de control que mitiguin l'exposició al risc, de manera que s'apliquin mesures i controls més estrictes a aquells clients que presenten un nivell de risc superior.

Els controls i procediments han de garantir un seguiment adequat i continu de la relació de negoci amb l'objectiu d'adaptar el nivell de risc i, per tant, les mesures a aplicar, a les circumstàncies de risc del client en tot moment.

La valoració del nivell de risc es documentarà a les societats del Grup CaixaBank en funció de la seva activitat i operativa. Per a la determinació d'aquesta classificació es tindran en compte diversos factors en funció de l'exposició al risc de la societat i els seus clients o proveïdors.

Com a mínim, les societats del Grup hauran d'utilitzar la classificació de clients següent, segons el grau de risc identificat:

Persones l'admissió de les quals no està permesa: no es podran admetre les relacions de negoci amb les persones físiques o jurídiques que estiguin incloses a les llistes nacionals o internacionals de sancions o aquelles a les quals no s'hagin pogut aplicar les mesures de diligència deguda establertes a la Llei 10/2010, així com qualsevol altre cas previst per una norma jurídica o política interna de l'entitat.

Persones de risc superior a la mitjana: la seva acceptació com a clients està condicionada, en tot cas, a l'aplicació de mesures de diligència reforçada, i requeriran aprovació centralitzada.

La **resta de persones** o entitats quedaran subjectes a mesures de diligència normals o simplificades d'acord amb el que estableixin la normativa aplicable o les normes i els procediments interns.

Identificació formal de clients. Les normes i els procediments que desenvolupin aquests Principis han de garantir a les societats del Grup la identificació adequada de tots els clients d'acord amb la legislació aplicable en cada moment i a cada jurisdicció, cosa que inclourà, en tot cas, la verificació de la identitat mitjançant documents vàlids i vigents.

En cap cas no es mantindran relacions de negoci amb persones que no s'hagin pogut identificar, i també queda prohibida la contractació de productes o serveis de caràcter anònim, xifrat o fictici.

Amb caràcter previ a l'establiment de relacions de negoci o a l'execució de les operacions, caldrà identificar el titular real. Aquesta obligació implicarà que, enfront de l'existència d'indicis o de la certesa que els clients no actuen per compte propi, caldrà obtenir informació precisa per tal de conèixer la identitat de les persones a compte de les quals actuen, així com documentació suficient que acrediti els poders amb què actuen.

Coneixement de l'activitat i el patrimoni del client. Amb anterioritat a l'establiment d'una relació de negoci, les societats del Grup hauran d'obtenir, almenys, informació sobre l'activitat professional o empresarial del client i l'origen dels fons o el patrimoni.

En funció del nivell de risc assignat al client, podran adoptar mesures addicionals consistentes en la verificació documental i a través de fonts externes fiables de la informació facilitada pel client, especialment en relació amb la seva activitat professional o empresarial, l'origen dels fons o patrimoni i qualsevol altra informació rellevant d'acord amb les normes i procediments interns.

4.3 Detecció, control i examen d'operacions

Les societats del Grup hauran de disposar de mitjans per a la detecció, el control i l'examen d'operacions. Aquests mitjans s'aplicaran en funció del risc i contindran en tot cas els tres supòsits bàsics de detecció d'operacions:

- a. La comunicació interna per indicis realitzada pels empleats del Grup.
- b. La detecció de possibles operacions sospitoses a través dels sistemes d'alertes establerts (en l'àmbit de cada societat del Grup o centralitzats).
- c. Les comunicacions dels organismes supervisors o de les autoritats policials o judicials.

La detecció d'operacions sospitoses comportarà la realització d'una anàlisi detallada i de caràcter integral encaminada a la determinació de l'existència efectiva d'indicis de blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme. La metodologia per a la realització d'aquesta anàlisi s'haurà de recollir en un procediment específic denominat Procediment d'examen especial. En tot cas, aquesta anàlisi estarà centralitzada en una mateixa unitat comuna per a totes les societats del Grup que operin a la mateixa jurisdicció.

El monitoratge serà automatitzat i revisarà l'activitat sobre la base dels patrons que la llei i les millors pràctiques identifiquin en cada moment.

4.4 Comunicació d'operativa sospitosa

Les societats del Grup comunicaran per iniciativa pròpia als organismes supervisors o d'intel·ligència financera qualsevol fet o operació, fins i tot la mera temptativa, quan una vegada conclòs l'examen especial es determini que concorren en l'operativa indicis o certesa de relació amb el blanqueig de capitals o el finançament del terrorisme.

En particular, es comunicaran als organismes supervisors les operacions que mostrin una falta de correspondència ostensible amb la naturalesa, el volum d'activitat o els antecedents operatius dels clients.

La decisió de comunicar serà adoptada centralitzadament a cada jurisdicció per les persones o els òrgans designats a aquest efecte i la comunicació es farà a través del representant habilitat davant les autoritats competents. En la comunicació efectuada, en tot cas, s'hi inclourà informació sobre la decisió adoptada pel que fa a la continuació o no de la relació de negoci, així com la justificació d'aquesta decisió.

Sens perjudici d'efectuar la comunicació per indicatiu, l'entitat adoptarà amb caràcter immediat mesures addicionals de gestió i mitigació del risc que hauran de tenir en consideració el risc de revelació.

Els empleats del Grup s'hauran d'abstenir d'executar qualsevol operació respecte de la qual hi hagi indicatiu o certesa que està relacionada amb el blanqueig de capitals o el finançament del terrorisme.

Els empleats, directius o agents del Grup no revelaran al client ni a tercers que s'ha comunicat informació als òrgans de control intern o a l'organisme supervisor, o que s'està examinant o es pot examinar alguna operació per si pogués estar relacionada amb el blanqueig de capitals o amb el finançament del terrorisme.

4.5 Control de llistes de sancions i comunicació de deteccions

Per al compliment de les restriccions que imposen els programes de sancions, les societats del Grup hauran de:

- Identificar i seguir els programes de sancions instaurats per les Nacions Unides (UN), la Unió Europea (UE), l'OFAC i els programes locals que siguin aplicables a les jurisdiccions en què operen les societats del Grup.

- Avaluar els riscos associats a les activitats relacionades amb els programes de sancions per a la determinació dels riscos de participar o intervenir en activitats restringides o prohibides per les sancions.
- Abstenir-se d'executar o participar en operacions o transaccions amb persones sancionades.
- Complir les prohibicions i restriccions en l'execució de transaccions, pagaments o relacions comercials i abstenir-se d'executar-los quan suposin un incompliment dels programes de sancions.
- Bloquejar actius i fons quan ho requereixin els programes de sancions i comunicar aquesta circumstància a les autoritats que administren els programes de sancions.
- Implantar procediments de control intern i mecanismes de prevenció que permetin un compliment adequat de les obligacions de les societats del Grup, cosa que inclourà procediments i eines de filtrat automatitzat (*screening*).

4.6 Retenció de la documentació

Les societats del Grup CaixaBank establiran polítiques de conservació de la documentació que compleixin els requeriments legals aplicables a cada jurisdicció, sent el període mínim de conservació el que la legislació en la matèria determini en cada moment, i mai inferior a 10 anys.

4.7 Formació

La sensibilització sobre els riscos associats a aquests delictes és un element clau en la lluita contra el blanqueig i el terrorisme.

Les societats del Grup CaixaBank hauran de definir, mantenir i aplicar programes de formació dels empleats per garantir un nivell de sensibilització adequat de tot el personal, tal com exigeixen les lleis, i establiran polítiques que garanteixin la formació obligatòria en matèria de prevenció del blanqueig de capitals, finançament del terrorisme i sancions de tot el personal (incloent-hi l'alta direcció i els òrgans d'administració) de forma periòdica i adequada al nivell d'exposició del risc de la seva activitat a la societat.

Els programes de formació de PBC/FT i sancions de totes les societats del Grup CaixaBank hauran de ser validats per la unitat de Compliment Normatiu de CaixaBank, com a unitat especialitzada al Grup, després de ser validats pels departaments responsables de formació i compliment de la societat, i caldrà guardar registre i evidència de la formació impartida, els seus continguts i els empleats que l'hagin rebuda i superada.

4.8 Gestió consolidada del risc

CaixaBank considera que la millor forma de combatre els riscos associats a aquests Principis és la gestió consolidada dels riscos i la gestió uniforme i agregada de la informació relacionada amb la gestió d'aquests riscos en l'àmbit del Grup, independentment de la jurisdicció en què operin les societats que l'integren.

El principi de gestió agregada o consolidada és, per tant, un pilar fonamental del model de prevenció i permet coordinar els esforços de totes les societats del Grup de manera uniforme, així com avaluar i gestionar els riscos de forma agregada.

Per això, totes les entitats que formen el Grup mantindran CaixaBank puntualment informada sobre relacions d'alt risc, dades d'activitats sensibles i els seus riscos associats, atenent de forma ràpida qualsevol sol·licitud d'informació que CaixaBank els pugui formular en la gestió del risc regulador i reputacional relacionat amb el blanqueig de capitals, el finançament del terrorisme i les sancions.

En tot cas, aquestes obligacions s'entenen sens perjudici del compliment estricte de la normativa aplicable, i molt especialment de la de protecció de dades i la privacitat. CaixaBank i les societats del Grup adoptaran les mesures necessàries per preservar la confidencialitat i privacitat de les dades així comunicades entre entitats del Grup.